

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת כי תצא

תשפ"ה

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלם
מוסמך ומנוסה.

מהספר פניני הברית

כי יקח איש אשה חדשה וגו' לא יחבול רחים. (כד ה ו)
דו"ז הרה"צ רבי נחמיה זצ"ל אמר בשם אביו השפת
אמת זצ"ל שאמר הנה הקהל נוהג לעשות סעודת נשואין
בריוח ולמשכן את עצמו על זה וסעודת ברית מילה
מקמצין, והוא היפך מדעת התורה, שכתוב כי יקח איש
אשה חדשה וגו'. וסמוך ליה לא יחבול וגו'. היינו שלא
ימשכן את עצמו, אבל על ברית מילה מצינו במדרש
תנחומא (תצוה) כשמל בנו אפילו אדם ממשכן עצמו
משמח אותו היום וכו' עיי"ש ודפח"ח: (ליקוטי יהודה)

כי יקרא קן צפור לפניך. (כב ו) הלכה, תינוק שנולד
כשהוא מהול, מהו שיהא מותר למול אותו כך שנו
חכמים, תינוק שנולד מהול צריך להטיף ממנו דם ברית,
מפני בריתו של אברהם ומנין אתה למד, מן התורה
שנאמר (בראשית יז) המול ימול יליד ביתך ומקנת
כסף... ולמה התינוק נימול לשמונה ימים, שנתן הקדוש
ברוך הוא רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כחו, וכשם
שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם כך רחמיו על
הבהמה, מנין שנאמר (ויקרא כב) ומיום השמיני והלאה
וגו'. ולא עוד אלא שאמר הקדוש ברוך הוא (ויקרא כב)
אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. וכשם שנתן הקדוש
ברוך הוא רחמים על הבהמה, כך נתמלא רחמים על
העופות, מנין שנאמר, כי יקרא קן צפור לפניך וגו':
(מדרש רבה פרשה ו)

יש לפרש הקשר בין מצות מילה, למצות שילוח הקן,
שיש כמה טעמים למצות שילוח הקן, אם משום רחמנות
או כדי לצרף את בריותיו, ולטעם רחמנות בלבד אי אפשר
לומר, כיון שמיטע הכתוב אם הכין קן כדי לקיים המצוה
ואם הטעם משום רחמנות מה ההבדל ביניהם, ועל כרחך
שיש טעמים אחרים, וכמו כן במצות מילה, שאף שנולד
מהול, צריך להטיף בו דם ברית, ועל כרחך שעיקר ענין
המילה כדי לצרף את ישראל: (תפארת ישראל)

הקשר בין נולד מהול לשילוח הקן, שבשילוח הקן בא
במקרה ומצות מילה בא בהמתנה ח' ימים, ובנולד מהול
שאין המתנה לברית אולי לא צריכים לברית מילה:

מנצחים את עמלק

בפרשת השבוע מסופר על עמלק שבא
להילחם בישראל. במדרשים נאמר שעמלק
לעג וזילזל במיוחד במצוות ברית מילה –
אותה מצווה שהיא יסוד הקשר הישיר
והעמוק שלנו עם הקב"ה.

את הדברים הללו הזכרתי בדרשה שנשאתי
בסעודת מצווה מיוחדת, לאחר ברית מילה
שנערכה באוקראינה למספר יהודים מבוגרים
בגילאים שונים. פניתי אל המסובים ואמרתי
להם: כל אחד מכם שזכה היום להיכנס
לבריתו של אברהם אבינו – יוצא מכאן עם
חותמת אלוקית מיוחדת, חותם נצחי המקשר
אותו אל הקדוש ברוך הוא בקשר איתן וחזק.
מעכשיו, בכל פסיעה ובכל מקום שבו תדרכו,
אתם נושאים את זהותכם היהודית בגאון,
שייכים אל ה' בכל מהותכם. בשונה מאומות
העולם וערלים שאין עליהם כל סימן או אות
המחברם לבורא, הרי אנו – עם ישראל –
נושאים בגוף ובנפש את חותמו של הקדוש
ברוך הוא.

ולא רק שאנו נושאים אותו, אלא שאנו עושים
זאת מתוך שמחה עצומה: "ובריתך שחתמת
בבשרנו". אנו שמחים וגאים להיות נושאי
החותם האלוהי, וזאת הסיבה שאנו עורכים
סעודת מצווה – להדגיש ולהאיר את גודל
השמחה והזכות.

וזה בדיוק מה שהכאיב לעמלק: לא עצם
קיומנו בלבד, אלא הייחודיות שלנו – העובדה
שאנו מובדלים מכל האומות, נעלים ברוחנו,
ומתרוממים על ידי אות הברית.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ובזמנא דמקיימין מצות ברית מילה ואעברן מנייהו ערלה, ועבדין פריעה, בדחילו ורחימו אתמר בהון לא תקח האם על הבנים. ואם לאו, שלח תשלח את האם: (תיקוני זוהר תקונא שתיתאה)

ופירש החתם סופר (על התורה) על פי מה שכתב בשו"ת חות יאיר (סי' ס"ז) ההולך לפי תומו ומצא קן אפרוחים, אי מחויב לשלח את האם, או נימא כיון שאינו רוצה ליקח הבנים אינו צריך ליקח האם, והאריך שם, ומסכם שתלוי בטעמי מצות שילוח הקן, דלטעם הזהיר (תיקוני זוהר) משום לעורר צער השכינה מגרושת בניה, אם כן יש לומר גם בהולך לפי תומו חייב לשלוח האם, לעורר צערה, ועל ידי זה יתעורר צער העליון, אך לפי מה שכתב הרמב"ן (כאן) הטעם שלא נתאכזר ליקח אם על בנים רטושה, אם כן די אם יצטרך לבנים לא יקח האם עמהם, אבל אי לא צריך להם כלל למה לו לגרש האם מעל הבנים. וכתב החתם סופר שיש לקיים שניהם, דכשהשכינה אצל ישראל ועושין רצונו של מקום, אזי אי אפשר לקיים מצות שילוח הקן רק משום טעם הרמב"ן, ויקיים על כל פנים לא תקח האם על הבנים שלא נתאכזר, וכשחס ושלום אין עושין רצונו של מקום והשכינה מטלטלת בגולה רחמנא ליצלו, אזי צריך לקיים גם הטעם השני, לכן חייב לשלח אפילו אינו רוצה ליקח הבנים, וזהו, כשמקיימים ברית מילה אזי השכינה שורה עמנו, אזי אינם מצווים אלא תקח האם שלא נתאכזר, מה שאין כן שאין מקיימין פריעה ומילה חס ושלום, מסתלקת השכינה, אזי מקיימים שלח תשלח כנ"ל:

לא תלבש שענטז צמר ופשתים יחדיו גדלים תעשה לך: (כב יא) יובן בסיעתא דשמיא לרמוז מלבוש שעטנז, רמז בהיות האדם בערלתו קודם שנימול שהוא מעורב טוב ורע שהם צמר ופשתים יחדיו, וזהו לא תלבש שענטז צמר ופשתים יחדיו. אלא גדלים תעשה לך. גדלים גימטריא מילה עם הכולל וכולל דכולל, שצריך למול להפריד הערלה ממך ונשאר הטוב דווקא ודו"ק: (מלאך הברית)

כי תדר נדר לה' אלקיך לא תאחר לשלמו. (כג כב) בתלמוד ירושלמי ראש השנה מובא רבי חגיגי בעא קומי רבי יוסה, כתיב וביום השמיני ימול. עבר ולא מל, אמר ליה כי תדר נדר ליי אלהיך לא תאחר לשלמו. דבר שהוא ניתן לתשלומין יצא זה שאינו ניתן לתשלומין: ופירוש, שיום השמיני אין לו תשלומין:

זכור את אשר עשה לך וגו'. (כה יז) רבי לוי פתח גערת גוים אבדת רשע (תהלים ט) גערת גוים. זה עמלק, דכתיב (במדבר כד) ראשית גוים עמלק. אבדת רשע. זה עשו, דכתיב (מלאכי א) וקראו להם גבול רשעה. אם יאמר לך אדם, יעקב הוא בכלל, אמור לו אבדת רשעים אין כתיב כאן אלא רשע, שם מחית לעולם ועד, שנאמר תמחה את זכר וגו'. והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם וגו'. (תהלים עט) אמר רבי יודן בר גדיא וריב"ל ורבנן, רבי יודן בר גדיא אמר, זכור מה עשה לנו במילה שהיא נתונה בחיקו של אדם, ואתא כי הא דאמר ר' חמא בר שקלא, וריב"ל ורבי יוחנן מה היו בית עמלק עושין, היו מחתכין מילותיהם של ישראל וזורקין כלפי מעלה, ואומרים בזה בחרת טול לך מה שבחרת, זהו מה שכתוב (תהלים עט) חרפתם אשר חרפוך ה': (מדרש תנחומא)

אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים... (כה יח) ויזנב בך. גימטריא זה מילה: (בעל הטורים) ויזנב בך. בגימטריא זה מילה, שחתך להם המילה וזרקה כלפי מעלה: (רבינו אפרים על התורה)

ויזנב בך וגו'. ואיתא במדרש תנחומא וזוהר הקדוש שהיה חותך מילותיהם וכו' הוי לך מה שבחרת, וכונתו היה על פי מה שאמרו (מדרש רבה ותנחומא משפטים) בעקילס שאמר לו אדריינוס למד תורתך ואל תמול ואמר לו אינו יכול ללמוד תורתך אם אינו מל, מגיד דבריו ליעקב שהוא מל כו', והיינו שאם ימול ולא יתגייר לא יועיל המילה שהוא בכלל ערלים (כמו שאמרו נדרים לא:) וזה שבא לקטרג על מה שרוצה השם יתברך ליתן תורה לישראל מפני שהם מולים ואמר שהם גם כן פוגמין וטול מה שבחרת ולא הועיל קטרוגו וקבלו תורה שבכתב: (פרי צדיק פרשת זכור)

ופירש רש"י שהיקר את האמבטיה לפני אומות העולם, ויזנב שחתך המילות וזרקן כלפי מעלה ואמר טול מה שבחרת. נראה לי משום דאם לאו הכי לא היה מקרר האמבטי כי היו אומות העולם אומרים, שאני זרע עמלק, כי אף על פי שהיו עמלקים עושים כל התועבות, מכל מקום זכות המילה שהיו אבות אבותיו נימולים מזרע יצחק, זה עומד להם, כדאיתא גבי עוג, אל תירא אותו. והביא הזהיר שם כי היה משה רבינו עליו השלום מתיירא מאותו רצה לומר אות ברית שלו שהיה נימול בכלל בית אברהם, והכי נמי יש לתלות בזכות המילה ועמלק כל כוונתו היתה לקרר האמבטי, על כן ויזנב בך כל הנחשלים וזרק המילות כלפי מעלה וביזה אותם כי כשיבינו אומות העולם שאין זכות המילה עומדת לו ואפילו הכי התגרה בהם נמצא קרך בדרך על ידי זינוב נחשלים: (חתם סופר)

יש לפרש טעם ביזוי למילה, טעם א', לפי שבזכות התורה והמילה ישראל נוצחים...ונרמז בפסוק (תהלים קמט) וחרב פיפיות בידם. רמז בחרב זה לתורה ולמילה, ודוקא בזמן שישראל אווזין בשניהם כאחד אז נוצחים, אך בהעדר אחד מהם אזי גם השני לא יועיל ולא יציל, וזה שאמר הכתוב ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קו.) על שרפו ידיהם מן התורה נקרא רפידים. ואם כן מצא לו עמלק מקום לבזות המילה בהעדר התורה. וטעם ב' כי עמלק חשב שתכלית המילה הוא להביא

לידי התלמוד תורה בהמולו מערלת הפה והלב והאוזן שהם כלי החכמה, שנאמר (קהלת א) ולבי ראה הרבה חכמה. וכתוב (תהלים מט) פי ידבר חכמות. וכתוב אוזן שומעת תוכחת מוסר בקרב חכמים תלין. ועמלק ראה שרפו ידי ישראל מן התורה אף על פי שהיו נימולים, לכך ביזה המילה לומר שהנימולים הבל יהמיון לומר שהמילה סיבה להשגת החכמה שהרי גם הנימולים נרפים המה בתורה ולכך חתך המילות, וזה דרשת רבותינו זכרונם לברכה, (מגילה יח.) זכור בפה ואל תשכח בלב, כי נגע עמלק בעצמות ערלת הלב והפה: (עוללות אפרים)

וכן יש לפרש **למה ביזו המילה**, על פי מה שכתב החינוך (מצוה ב) בטעם המילה, וזה לשונו, משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם אשר מוצאם ומובאם איננו שוה... הרי, שהמילה באה לקבוע בעם ישראל הבחירה שלהם מכל העמים להיות עם ה' וסגולת העולם, ולכן העמלקים שבאו ללחום נגד אמונה זו, כרתו המילה וזרקו כלפי מעלה, ואומרים בזה בחרת בזה אתה רוצה להראות שישאל הם הנבחרים טול לך מה שבחרת: (עץ הדעת)

מדוע ביזה עמלק דייקא מצות מילה, אמנם מבואר בגמרא (שבת קל) כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב (תהלים קיט) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב. עדיין עושין אותה בשמחה, ולכן כיון שעמלק בא לקרר את ישראל לבל יקיימו מצוות ה' מתוך שמחה על כן היה מזלזל במצות מילה שעושין אותו מתוך שמחה של מצוה: (ברך משה)

כי יקח איש אשה

בשבוע החולף זכינו למחזה נדיר ומרגש – מצוות ברית מילה שהתקיימה בזכות חתונה, בחור בגיל 21 שהגיע לארץ במיוחד מבלארוס להשתתף בחתונת חבירו מעיר פינסק שבבלארוס (את החתן מלנו בעבר בכ"א אדר בקרבת ציונו של הרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע ונקרא שמו בישראל - אלימלך), שוכנע עוד בדרכו כי אין מתאים יותר מהזדמנות זו שנמצא בארץ ישראל כדי להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, ביום שלישי, מיד עם הגעתו לארץ הקודש, זכה לברית ונקרא שמו בישראל "אהרן שלמה" ולמחרת, כשהוא כבר חתן ברית, עמד יחד עם חתן החתונה ורקד בשמחה ובהתרגשות עצומה – שני חתנים קדושים, זה בברית וזה בחופה, מאוחדים בריקוד של שמחה וששון.

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

יום שני ח' אלול	הרה"ק ר' אברהם שמשון הכהן מראשקוב זי"ע
יום שלישי ט' אלול	דן בן יעקב עליו השלום. ב'שי"ט.
	הרה"ק ר' צדוק ב"ר יעקב הכהן מלובלין זצ"ל (צדקת הצדיק ושא"ס). תר"ס.
	הגאון ר' יונתן ב"ר צבי שטייף זצ"ל. תשי"ח.
יום רביעי י' אלול	הרה"ק ר' פנחס בהרה"ק ר' אברהם אבא מקאריץ זצ"ל. תקנ"א.
	הרה"ק ר' יצחק מבוהוש בהרה"ק ר' שלום יוסף מסדיגורא זצ"ל. תרנ"ו.
יום חמישי י"א אלול	הרה"ק ר' שלום יוסף מסדיגורא בהרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל. תרי"א.
	הרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא בהרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל. תרמ"ג.
	הרה"ק ר' זאב וואלף מסטריקוב בהרה"ק ר' אברהם מטשעכנוב זצ"ל.
יום שישי י"ב אלול	הרה"ק ר' שמחה בונם מפרשיסחא בהגה"צ ר' צבי הירש המגיד מוואדיסלאב זצ"ל. תקפ"ז.
	הרה"ק ר' משה אליקים בריעה בן המגיד הקדוש רבי ישראל מקאזניץ זצ"ל. תקפ"ח.
שבת קודש י"ג אלול	הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס בהרה"ק המגיד מטשערנאביל זצ"ל.
	הגה"ק רבי יוסף חיים בהגה"ק ר' אליהו (בן איש חי מלאך הברית ועוד) מבגדד זצ"ל. תרס"ט.
	הרה"ק ר' ירחמיאל משה בהרה"ק ר' יחיאל יעקב מקוז'ניץ זצ"ל.

סיפורי צדיקים ליומא דהילולא בשבוע זה זי"ע

ראיית אליהו הנביא בברית: פעם היה ברית מילה באוסטראה והר"ר ייבי זי"ע נתכבד בסנדקאות והר"ר פנחס מקאריץ זי"ע בחיתוך, ואצלו עמד הילד ר' פנחס בן הר"ר ייבי, ובאותו זמן היה הרה"ק ר' פנחס מקאריץ שוהה בביתו של ר' ייבי, והילד ר' פנחס בן ר' ייבי היה רגיל לקרותו פעטער, וישנם ב' נוסחאות במעשה זו, נוסחא א' הוא שהילד ר' פנחס אמר פעטער הלא אני רואה את אליהו הנביא יושב אצל אבי שיחיה ותיכף השתיקו הר"ר פנחס ואמר לו הלא ילד קטן כמותך אסור לך לומר דברים רמים כאלו, ונוסחא ב' ששמעתי מזקני חסידי אוסטראה שעוד נסעו אל הה"ק ר' יעקב יוסף בן בנו של הר"ר ייבי, שהילד ר' פנחס שאל את אביו בשאלה מי הוא זה היושב אצלך ולא השיבו אביו ושאלו פעם שניה טאטע טאטע מי הוא זה היושב אצלך וגם בפעם הזאת לא השיבו כלום עד שגם בפעם השלישית כשהפציר באביו ולא השיבו אביו כלום התחיל הילד לבכות, ושאלו הר"ר פנחס מקאריץ למה הוא בוכה והשיבו הילד הלא זה שלש פעמים שאני מפציר באבי שיאמר לי מי הוא זה היושב אצלו ואיננו משיב לי ולכך אני בוכה, והשיבו הרה"ק ר' פנחס מקאריץ בהכאת חבה על כתפו בזה הלשון פנחס זה אליהו: (אור דוד)

בזכות הסעודה נעצר הדם: רבינו פנחס מקאריץ זצ"ל כיבדו לו בכפר אחד על ברית מילה, ובא להכפר וראה שהכינו על סעודה ובאו הרבה אנשים ושהה ולא ראה הכנה להמילה וגם לא מוהל ושאל להבעל ברית ואמר לו שלא יהיה הברית מילה מחמת שמתו אחיו מחמת מילה, ושאל מה זה שקרית אותי לכאן, אמר לו אף על פי כן אני רוצה לעשות סעודה, אמר אני רוצה שתמול אותו, אמר לו והלא על פי שו"ע איני רשאי למול אותו, אך הפציר אותו הרב כל כך עד שנתרצה, אך אמר לו שאמו היולדת לא רוצה ופעל גם אצל היולדת וגם אצל המיילדת והרב היה יכול למול בעצמו והניח הילד על ברכי הבעל ברית ומל אותו, והיה כאשר ישב על השולחן וטעם מהסעודה נעשה צווחה שהילד מסוכן והלך לראות והנה שופע דם ועמל ולא פעל וצר לו מאד עד שהלך לחוץ, וראה שעגלה נוסעת וירד לקראתה, וראה שהרב ר' זושיא נוסע בתוך העגלה, אמר לו אחי זושיא, וסיפר לו המעשה ושאל לו רבי זושיא אם יש סעודה אמר כתוב ויחזו את האלקים (ר"ל שראו דינים שורים) ויאכלו וישתו ועל ידי זה המתקו הדינין, כן אנו נלך לאכול וימתקו הדינים ונכנס לבית וכשישבו בסעודה נתרפא הילד: (כתבי ר' יאשיא שו"ב)

בזכות שהרבי נתן השם בברית נתקיים התינוק: החסיד המופלג ר' קאפיל מאפטא ז"ל לא נתקיים אצלו בנים לא עלינו ונתן לו הה"ק הר"ר אברהם משה זי"ע עצה בעת שתהיה זוגתו קרובה ללדת תיסע במקום שיהיה הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע שם ויהיה הה"ק הר"ר בונם זי"ע סנדק ובעת שבעל הברכה יאמר ויקרא שמו בישראל יהיה ר' קאפיל נחבא אל הכלים או יצא לחוץ ואז יהיה מוכרח הה"ק הר"ר לקרא שמו בישראל ועל ידי זה יתקיים הילד וכן הוה, והר"ר זי"ע קרא שמו אפרים הוא החסיד ר' אפרים ז"ל מאפטא ונשאר אחריו בנים ובנות השי"ת יאריך ימיהם עם כל יוצאי חלציהם: (שיח שרפי קודש)

להזמין אושפיזין בברית:

בדורש טוב מובא בשם הרבי רבי ברוך ממעזיבז זי"ע, שאמר שהאבות הקדושים באים לברית, ומטעם זה מרן אדמו"ר מבוהוש זי"ע נהג לזמר עולו אושפיזין גם בברית כיון שבאים האבות הקדושים: (מנהגי קודש רוזין)

אליהו הנביא רואה אותנו: מרן אדמו"ר מבוהוש זי"ע היה רגיל לומר בברית מילה, כי אליהו הנביא רואה אותנו ואנחנו לא רואים אותו: (מנהגי קודש רוזין)

ברכת כהנים בברית: המנהג לברך הנימול בפסוקים של ברכת כהנים, והטעם שכמו דאיתא במדרש כי בזכות העקדה זכו ישראל לברכת כהנים, והנה מצות מילה היא דוגמת מצות העקידה, על כן גם במצות המילה זוכים לברכת כהנים: (מלאך הברית מבעל הבן איש חי)

להחשיב את יום הברית כל חייו: שמעתי שיש מקומות נוהגים לעשות בכל שנה סעודה ביום שנכנס בו האדם בבריתו של אברהם אבינו, ומנהג יפה הוא וערב לי מאד, אך לא נהגנו בזה בביתנו, ורק אנא עבדא נהגתי לומר בכל שנה ושנה, ביום שנכנסתי בבריתו של אברהם אבינו בקשה: (בן איש חי)

קריאת שם התינוק ביום השמיני: כתיב ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר, אותיות המילה "שמנת" זה תן שם, ויש כאן רמז שהשם נותנים ביום המילה: (מלאך הברית)

לאכול רק בסעודת מצוה: הרב הצדיק ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל לא אכל שום פעם ביום רק על סעודת ברית מילה וכדו', אך סעודת הלילה היה אוכל תמיד ואמר שכן היה עליו פקודת רבו הקדוש שבל יחסר שום פעם סעודת הלילה, והוי גם כן סעודת מצוה שמצוה לשמוע דברי חכמים והבן: (תפארת היהודי הקדוש מפשיסחא)

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאנים ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות